

SKREDULYKKE LUFTJOKDALEN TANA, LØRDAG 5. MARS 2011

Rapport skrevet av: Kjetil Brattlien NGI (bl.a. etter info fra Stig Erling Einarsen ved Tana lensmannskontor, og Camilla Jakola fra Norske Redningshunder). Kontroll internt NGI: Frode Sandersen.

Det bemerkes at NGI ikke var på ulykkesstedet og denne rapporten er hovedsakelig basert på info fra andre.

Ulykkesoppsummering:

En mann på 30 år omkom i et snøskred utløst ved skuterkjøring i bratt terreng ved Luftjokdalen i Tana. Mannen var på skutertur i en gruppe på 10 personer. Mannen stod stille i ganske flatt terreng nederst i en trang dal og skrudde på skuteren da han ble tatt av skredet som ble utløst av skuterkjøring i bratt terreng ca. 200 m ovenfor han. Skredet tok 8 personer i gruppa, men kun den omkomne var begravd i skredet da det stoppet. Mannen ble funnet etter å ha ligget om lag 2 m under snøen i ca. 50 minutter. Han var bevisstløs og gjenopplivning ble utført. Mannen ble erklært død på Tana helsesenter ca. 1 ½ time senere. Dødsårsaken antas å være asfyksi (kvelning).

Gruppa var lokalkjent og området som ligger rett over crossbanen er tidligere mye kjørt. De diskuterte ikke faren for snøskred eller hadde utstyr til effektiv kameratredning.

Det er antatt å ha vært skredfare 3-markert da ulykken skjedde.

Redningsoppsummering:

Funnsted omtrent 32N N908740, E1213900 ca. 130 moh. Skredet antas utløst ca. kl. 1135. En av kameratene ringte straks 112 og deretter lokal person i Norske Redningshunder. Kameratene hadde ikke søkestenger eller skredsøkere, men noen spader.

Den forulykkende oppholdt seg i nærheten av to andre da skredet kom. Disse ble også tatt av skredet og ført med et stykke. De trodde at den savnede var i nærheten av dem da skredet stoppet, og de gravde først rundt skuterne uten å finne den savnede. De sagde så ned bjørk som de brukte som søkestenger, og ringte den savnede i håp om å høre telefonen hans. Etter en stund hørte de telefonen og kjente vibrasjoner fra telefonen ved en søkestang hvor de begynte å grave. Norske Redningshunder med lavinehund ankom etter hvert og hunden markerte i gropa hvor de gravde. Så kom politiet og Sea King helikopter. Mannen var utgravd omtrent kl. 1225 etter om lag 50 minutter under snøen. Mannen hadde ikke hjelm på seg da han ble gravd ut.

Været før og under hendelsen:

Det var såpass dårlig vær på formiddagen at noen i gruppa vurderte å avlyse turen. Vært bedret seg utover dagen og det var sol, noe vind og noen få kuldegrader da ulykken skjedde.

Målestasjonen ved Tana bru hadde ca. 30 cm snødybde ulykkesdagen og det 5-10 cm nysnø til sammen uka før ulykken. Mest nedbør dagen før da det kom ca. 5 cm nysnø. Det var tidvis meget sterk NV vind dagene før ulykken og det transporterte drivsnø ut i fjellsiden hvor skredet løsnet. Dagen før ulykken frøs 3 ungdommer i hjel på skutertur i kraftig uvær i Porsanger ca. 150 km unna.

Vinteren hadde gitt omtrent normale nedbørsmengder på målestasjonen ved Tana bru. Temperaturen i desember og januar var normale med middeltemperatur på -10 til -12 grader. November og februar var ca. 5 grader kaldere enn normalt med middeltemperatur på hhv. -10 og -17 grader. Kulde og lite snø skaper ustabile lag i snøen.

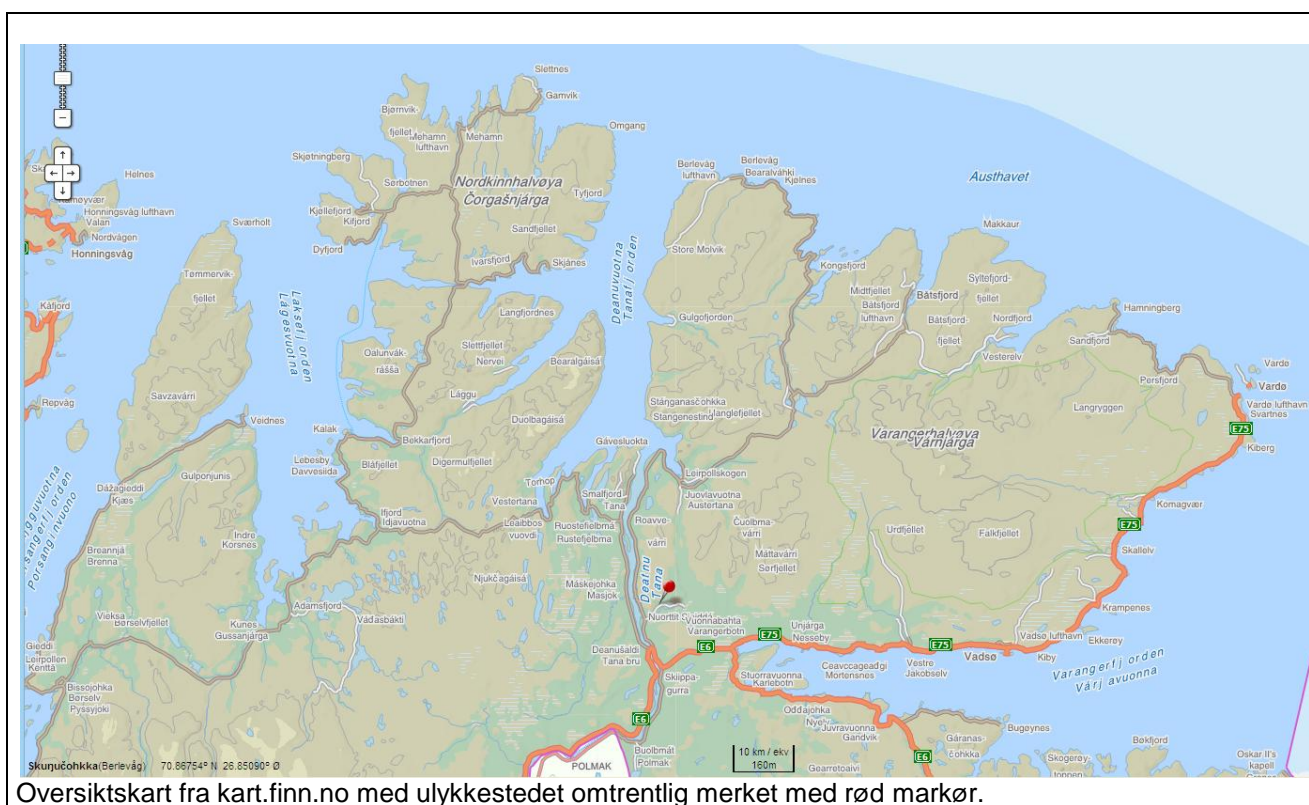
Fakta om skredet, terrenget og snøforholdene:

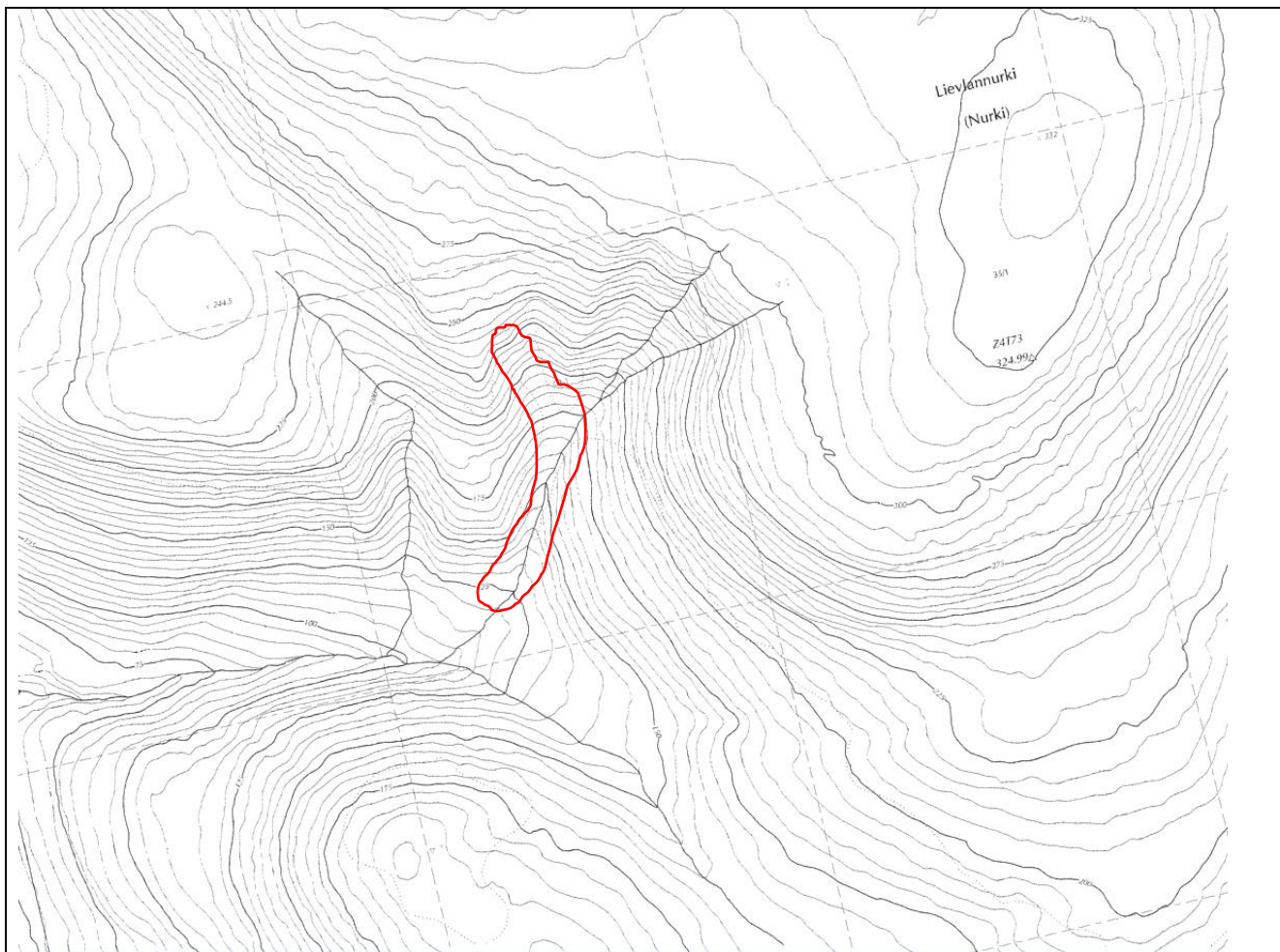
Skredet ble utløst i ca. 31 graders terreng med enkelte brattere partier rundt. Mye av terrenget i området er 22-27 grader bratt, og bare noen lokale partier er brattere enn 30 grader. Skredet ble utløst ca. 100 høydemeter over funnstedet.

Klimaet i området med lite snø og kaldt vær skaper vedvarende svake lag i snødekket de fleste vintre. Det var også tilfellet da ulykken skjedde.

Kommentarer:

- Alle som ferdes i bratt terreng bør ha tilstrekkelig kunnskap og utstyr for å ivareta sin egen sikkerhet. Et system for dette er "de 3 sikkerhetsmurene" som bl.a. inneholder;
 - Sikkerhetsmur 1 – farevurdering: Vurder skredfaren og tilpass turen etter forholdene. Unngå bratt terreng når det er skredfarlige forhold.
 - Sikkerhetsmur 2 – risikoredusering: Betyr bl.a. å holde avstand så ikke flere blir tatt av det samme skredet.
 - Sikkerhetsmur 3 – kameratredning: Tiden er kritisk og man bør bli gravd ut innen 15 minutter for å ha stor sannsynlighet for å overleve. Da må alle i turfølget ha spade, skredsøker og søkestang.
- Klimaet i området med lite snø og kaldt vær skaper vedvarende svake lag i snødekket de fleste vintre. Da må man vurderer stabilitet av omdannet gammel snø nede i snødekket i tillegg til å vurdere stabilitet av øverste snølag. Dette er forskjellig fra områder med mye nedbør og varmere klima hvor skredfaren hovedsakelig avhenger av været de siste dagene og stabilitet mellom lag i overflaten.

Detaljkart fra norgeskart.no med skredet omtrentlig avmerket med rødt. Funnsted nederst i skredet.